

Projekt

inicjatywa uchwałodawcza Prezydenta

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SIEDLCE**

z dnia 2026 r.

w sprawie stanowiska dotyczącego potrzeby wzmocnienia ochrony prenatalnej oraz systemowego wsparcia osób dotkniętych Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD)

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Miasta Siedlce, działając w imieniu mieszkańców Miasta Siedlce, kieruje do Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, stanowisko dotyczące potrzeby wzmocnienia ochrony prenatalnej oraz systemowego wsparcia osób dotkniętych Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD), w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siedlce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Robert Chojecki

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Siedlce

z dnia.....2026 r.

STANOWISKO
RADY MIASTA SIEDLCE
w sprawie potrzeby wzmocnienia ochrony prenatalnej oraz systemowego wsparcia osób dotkniętych
Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD)

Rada Miasta Siedlce, działając w trosce o zdrowie mieszkańców oraz dobro przyszłych pokoleń, wyraża stanowisko w sprawie konieczności podjęcia pilnych i kompleksowych działań legislacyjnych zmierzających do wzmocnienia ochrony prenatalnej oraz stworzenia spójnego systemu wsparcia dla osób dotkniętych Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD).

FASD stanowi zespół trwałych zaburzeń neurorozwojowych powstających w wyniku ekspozycji płodu na alkohol w okresie ciąży. Jednoznaczne stanowisko środowisk medycznych, potwierdzone badaniami naukowymi, wskazuje, że nie istnieje bezpieczna dawka alkoholu dla kobiety w ciąży. Alkohol przenikający przez łożysko może prowadzić do nieodwracalnych uszkodzeń rozwijającego się mózgu oraz innych narządów dziecka, skutkując zaburzeniami funkcji poznawczych, problemami behawioralnymi, trudnościami w nauce, a w wielu przypadkach trwałą niepełnosprawnością.

Szacuje się, że każdego roku rodzi się kilkaset dzieci z pełnoobjawowym Płodowym Zespołem Alkoholowym (FAS), natomiast znacznie większa liczba dzieci doświadcza zaburzeń mieszczących się w spektrum FASD. Konsekwencje tych zaburzeń są długofalowe i odczuwalne przez całe życie – zarówno przez osoby dotknięte FASD, jak i ich rodziny oraz systemy edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Rada Miasta Siedlce z uznaniem odnosi się do działań podejmowanych na poziomie parlamentarnym, w szczególności prac Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zakładających m.in. wprowadzenie obowiązkowych ostrzeżeń na opakowaniach napojów alkoholowych dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu w ciąży. Pozytywnie oceniane jest również zaangażowanie Rzecznika Praw Dziecka oraz inicjatywy poselskie i senackie zmierzające do zwiększenia ochrony zdrowia prenatalnego i podnoszenia świadomości społecznej w zakresie FASD.

Jednocześnie, Rada Miasta Siedlce wskazuje, że osoby dotknięte FASD w dalszym ciągu pozostają w Polsce grupą niewystarczająco chronioną systemowo. Brak jednoznacznego ujęcia FASD w systemie orzecznictwa, ograniczony dostęp do specjalistycznej diagnostyki oraz niewystarczające wsparcie terapeutyczne powodują, że wiele dzieci i ich rodzin nie otrzymuje pomocy adekwatnej do rzeczywistych potrzeb. Problem ten ma również istotny wymiar edukacyjny, gdyż placówki oświatowe często nie dysponują odpowiednimi narzędziami umożliwiającymi skuteczne wspieranie uczniów z FASD.

W 2025 roku na terenie Miasta Siedlce realizowana była kampania „FASD – edukuj, działaj, zmieniaj”, prowadzona we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Dotkniętych Chorobą Alkoholową, Narkomanią i Hazardem „Szansa”, w którą aktywnie włączyła się młodzież siedleckich szkół ponadpodstawowych. Konferencja podsumowująca realizację warsztatów oraz prezentująca materiały edukacyjne opracowane przez uczniów potwierdziła, jak istotne i jednocześnie niewystarczające są dotychczasowe działania w zakresie budowania świadomości społecznej dotyczącej FASD.

Mając na uwadze powyższe, Rada Miasta Siedlce stoi na stanowisku, że przeciwdziałanie FASD powinno stanowić jeden z priorytetów polityki zdrowotnej i społecznej państwa, realizowany w oparciu o spójne rozwiązania legislacyjne, edukacyjne i organizacyjne.

Rada Miasta Siedlce apeluje o:

- 1) przyspieszenie prac legislacyjnych nad nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności w zakresie wprowadzenia czytelnych i obowiązkowych ostrzeżeń na opakowaniach napojów alkoholowych dotyczących ryzyka spożywania alkoholu w ciąży oraz dalszego ograniczania promocji i reklamy alkoholu;

- 2) uznanie Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) w systemie orzecznictwa jako odrębnej podstawy do uzyskania wsparcia edukacyjnego, terapeutycznego i społecznego;
- 3) rozwój ogólnopolskiego systemu wczesnej diagnostyki FASD, w tym tworzenie sieci specjalistycznych ośrodków diagnostycznych oraz zapewnienie refundowanego dostępu do świadczeń w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 4) wprowadzenie i wzmocnienie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki FASD oraz rzetelnej informacji o szkodliwości spożywania alkoholu w ciąży, kierowanych zarówno do młodzieży, jak i osób dorosłych;
- 5) zapewnienie kompleksowego i długofalowego wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci z FASD, realizowanego we współpracy systemów ochrony zdrowia, edukacji oraz pomocy społecznej.

Skuteczne przeciwdziałanie FASD jest wyrazem odpowiedzialności państwa za zdrowie przyszłych pokoleń. Rada Miasta Siedlce, jako przedstawiciel samorządu lokalnego, deklaruje gotowość do współpracy przy wdrażaniu rozwiązań, służących poprawie jakości życia dzieci, rodzin oraz całych społeczności lokalnych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art 7 ust. 1 pkt 5 i 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty z zakresu zdrowia (pkt 5) i polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej (pkt 16).

Rada Miasta Siedlce w trosce o zdrowie publiczne, dobro dzieci oraz interes społeczny wspólnoty samorządowej występuje do Ministerstwa Zdrowia; Ministerstwa Edukacji i Nauki; Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ze stanowiskiem dotyczącym potrzeby wzmocnienia ochrony prenatalnej oraz systemowego wsparcia osób dotkniętych Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) wynika z troski Rady Miasta Siedlce o zdrowie publiczne, dobro dzieci oraz interes społeczny wspólnoty samorządowej.

Pomimo rosnącej świadomości społecznej i działań podejmowanych na szczeblu centralnym, osoby dotknięte Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) wciąż nie są w Polsce objęte wystarczającym wsparciem systemowym. Brak jednoznacznego ujęcia FASD w systemie orzecznictwa, ograniczony dostęp do diagnostyki oraz niewystarczające wsparcie terapeutyczne i edukacyjne utrudniają skuteczną pomoc dzieciom i ich rodzinom.

Doświadczenia Miasta Siedlce, w tym realizacja w 2025 roku kampanii „FASD – edukuj, działaj, zmieniaj”, potwierdzają potrzebę dalszych działań edukacyjnych oraz systemowych w zakresie profilaktyki i wsparcia osób dotkniętych FASD.

Przedmiotowa uchwała ma charakter apelacyjny i wyraża oczekiwanie samorządu lokalnego wobec organów państwa w zakresie wprowadzenia spójnych rozwiązań legislacyjnych, diagnostycznych i edukacyjnych, służących ochronie zdrowia prenatalnego oraz poprawie jakości życia osób z FASD i ich rodzin.